

FRANTZITIK ELEIZ-TXANGO, LISIEUX´eko TERESITA´ren BIZI-IGAROBIDETIK 2.012´ko Bagilla´ren 18´tik-25´eraño

SARRERA.

Zornotzan badagoz andra taldeak oraindiño, Karmengo amaren zaletasunean karmeldar lekaideak zirikituta, alango eleiz-txangoak egiteko prest agertzen diranak.

Eta nik benetan diñotsuet, ez dodala sekula osteraldi oberik egin, eurak antolatuta egin dodazenak baiño.

Txikitatik eurekin oituratuta ?.

Ala, Teodoro, Luki, Eliseo, Olea, Arostegi, Felipe eta neure bizitzan ezagutu dodazan karmeldar on guztiak, 1.979´ko urtetik 1.996´ko urtera Onaindia´tar Aita Santi´gaz il zan arte ibilita euki nabelako maisu ta lagun miñagaz, alango lillura antzeko baten sartuta ?.

Ez, karmeldarrak daukien jakintasunezko maisutasunagaz eta Zornotzako errigizartekoen artean euskal sinismeneko oituran ondo egokituta egonda, beti jakin dabe Kristau Zinizmena eta Karmengo Amabirjiñaren zaletasunak gure errian zentzu ederrean eta gozotasunez ezartzen, zentzun aundiko artu emon orreikaz, karmeldar eta Zornotzako erritarrak senideko giro eder baten bizitzea.

Len eta beti Zornotzako seme-alabak, bat eginda gagoz karmeldarrekin eta eurak gurekin be bai, baiña Frankoren gurutzada eta bigarren munduko

guda ostetik, Mundu, Europa, ta espainiarren agintari guztiak 1948´ko Abenduaren 10´ean O.N.U´ko batzarrean onartuta, munduko errigizartearen eskubideak sinatu arren, euren artean ez ziralako konpontzen, ariñautik ibiltzen eben kolonigille edo menperatasunezko bideekin iraun eben.

Eta menpekotasunezko “Nacional Catolicismo” zikin ori katolikotasun asmakuntzazko eran aurrera eroan dabelako, bere eragipeneko indarragaz, gure artean beti agertzen dira ezjakiñak, Euskalerrikoak garela aztu, edo ta bildurrez menperatzaille guzurtiak ontzat artzen dabezanak, konturatu barik, izadi onetako gizaki, erri ta gauza guztiak euren nortasunezko izenak daukiezela, orekazko ardurean bizi gaitezen.

Orregaitik, ni eta nire erria ez dira espainiarrak: “sagarra” “madaria” ez dan lez.

Europa ta munduko santutegi oneik, kristau baiño katolikotasunaren eragipenerako eginda, eta euren aldi-bateko aunditasunean danok batzangotzeko bitartekoak izateko egin ziran lez, guda-indarra bakarrik geratzen jakien ibiltea, Europaren berezko errigizarteari euskaldunai bezela guzurrezko asmo orretan menperatzeko, eta XIXn gizaldian sortu ta gaur daukaguzan laterritasunari lotuta ipini euskun etenbako

guda keiñatu baten, eta guzurrezko aberritasunari emoten dautsoen indarragaz euren zabalkunderako, bere eragipenaren bidez, espainitarren izena asi zan gure artean agertzen, gure taldekoak espainiarrak izan bagiñan bezela, eta ni aurka agertu nintzanelako, argi-tzaillearenak egin bear izan nebazan batzuekaz.

Batera, balekite beste baten batek aginduta (?), nezkatilla bat ostondutako zirikitu batzuekin neugana tentalari etortea, nik XIVn Luis "Eguzki" esaten eutsoenari buruz, Nafarroako errege lez zer jakin nebana itanduten, eta berari errege-izenetan okerezko zeaztasunak emonda, alegiñ orregaz ia bera bialdu ebena agertzen bazan, baiña iñor agertu ezean ziur nago, neskea zeaztasun orrean zuzentasunak, bere etxera eltzen zanean begituko ebezala.

Andra batek, zer da espainiar laterritasuna ?, Aberria ez ote da?, itadu eustan:

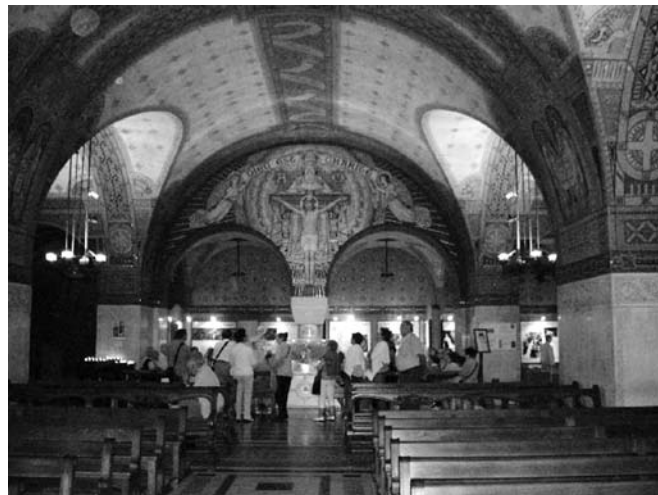
-Espainiar laterritasunak ez dauka iñongo aberritasunik, Frantziako iraultzaren ostetik Europako erregearen eragipeneko lurraldeak, katolikotasun aolku ta merkantilistak guda nagusien indarkeriagaz alkatuta, berezko erriak laterri oneitan menperatu ebezalako, euki ebezan berezko erri, errege, jaun ta guzti, gizartearen ta ezeren eskubideari begitu barik, mundu eta Europa onetan euren asmakuntzazko diru antolaketak egokitzeko.

Eta gero, Europako errigizartearen eskubideak bere lekuetan ezartzeko.

-Orreik dira gaur, Europan daukaguzan barragarriko laterri oneik, eta daroagun bidetik sekula ez diranak atonduko, diruaren antolaketatik asi barik, errigizartearen eskubidetik asi bear diralako atondu bear diran oiñarrizko egokitasun orreik, diru kontuko zor-eskubidearen ardurak bere zentzuzko lekuetan ezartzen diranean konpondu egiten diralako, eta sekula ez alderantziz.

Dirua ez da elementu bizi bat, eta tresneri bat bakarrik izanda JAINKO seme/alabaren ordezkariak arduraz egokitzeko, neurri orretan jokatu bear dogu beragaz, berari gure norkei erruz, beste aurrez aurreko aitzindaritasun emon bage.

-Laterriak, itxaropen onekuak dirala esaten neutsien nik, euren zeregiñean daukien esangurea, aldakorrezko denbora baten itzulpena dalako. Baiña noiz-arte ?.

Daroagun bidetik sekula bez, lotsa, arduradunezko lekuetatik kenduta, lapurtza agertzen dalako nun-nai, gaur sortzen jakun lez, eta goiko jakintsu orreik balekite lokatz orretan ondo egotea, euren burueta-tik dirua baiño ez dabelako ikusten.

Beste batzuk: "Espainia beren edestiagaitik erria ez ote da ?.

-Espainiar, Frantzia, Alemania, Italia eta abarreko laterriak bereztutako bizi onetan, ez dira gure arrazoizko baitan zentzuzko aberriak lez agertzen direnak, JAINKOAK Izadi oneri bereztu eutsozan legeakaz, gure barneari begitu ezker, agertu be ez diralako egiten, eta gitxiago gurasoen aitortasunetik kanpo asmatuta eginda dagozanean.

-Guk ez daukagu iñungo almenik Jainkoaren legeak norkeiz erabilteko, eta oker edo itxura txarragaz agertzen jaku egiten dogun guztia, Lege orrean kanpo egiten doguzenak.

-Gauza guzti orreik 325ean Nizeako Eleiz-Batzar Nagusian egokitu ziran, mundu osoa katolikotasunean batzangotzeko asmakuntzatik datozelako.

-Alegin asko egin dabez menperatzaileak, Europan eta munduko errigizarteetan olango gauzak edo ta bereztasunari begira Jainkoaren Legez kanpokoak izan zitezen, euren sasijainkotasunaren urre gorrizko-txekor gaiñean bizi naian, gaurko egunerarte ikur lez ekarri dabelako, baiña ikusi bear ko doguz emendik aurrera, gaur billakuntza arloan daukaguzan argibidearen erreztasunakaz, zelan konpontzen diran, bizitzaren eskubideko eragilletasunean bear diran ordezkartzazko tresneri guzti orreik euren eskuetan eukiteko.

-Ala, gure jaiotzatik JAINKOARENGANA joan arte, menperatzaileak dauken gudal indarren keiñaduragaz bizi bear ote dogu beti ?.

-Eta emen ikusten da argi, bizi onen zeazkizunak zeozergaitik ardurazko gauza guztietan, euren ordearen egokitasunezko lekuetan ezartzea dala, Jainkoaren aginduz danak bardiñ eta arduradunezko eragilleak jaiota bizitzan bakez iraun dagigun, bearrezkoak diralako zor-eskubideko ordezkartzak euren ordaiñ lekuetan neurriz kokatuta.

-Baiña, Jainkoak bereztuta ipini euskun legezko bide ori, lanezko izen madarikatua izan balitz bezala laidoztuta daukagun lez, edozein erako erreztasunetara joaten gara, eta ariñ ikusi be egiten dogun gauza guztietan, orekak galtzeko, zelango erreztasunak dagoezan.

-Euskaldunak beti lez, Jainkoaren zor-eskubidearen ardurazko bide orreitatik jokatu bear dogu eten barik, Euskalerrriaren bizitzan nortasunezko orekak iraun dagiezan.

Erromez-aldi onen idazpuru, berebil-busaren elkartea ta autolaria, kide, antolatzaile ta gidaria.

Erromez-txango onen Idazpurua:

Lisieux´eko Teresita Santuaren atz edo urrats bidean Frantziko lurraldeetatik.

Bel-bil busaren etxe edo ta bus´aren elkarte ta autolaria:

Karrasko busaren elkarteko Jose Manuel autolaria izan zan, itxura oneko bus oneitan zentzunezko zeaztasun eta trebetasun aundiz ibili ginduzena Frantziko lurraldeetatik zear, bidaiaren amaieran gure aldetik, merezimendu guztiagaz agurtuta.

Bidai onen bide-lagunak:

Euskalerrriaren Ego aldeko lau lurraldetatik etorritakoak izan giñen erromes-txango aldi onen lagunak.

Zornotzatik.	Bilbao´tik.-
Dañobeitia´tar Mari Karmen.	De Pablo´tar Maribel.
Ugarte ta Erzilla´tar Itxaropena.	Gutierrez´tar Konsuelo.
Barroeta ta Gorritxo´tar Lourdes.	Pagaegi´tar Feli.
Atutxa eta Agirre´tar Paulo.	Egurrola ta Gandiaga´tar Pedro Mari.
Zearreta ta Barrena´tar Madalen.	Diez eta Albarran´tar Ana Mari.
Arana´tar Begoña.	Morales´tar Jesus.
Flores´tar Samuel (Irailan karmeldar apaiztu egingo dana).	De Kebedo´tar Ester.
Sagarna´tar Jabier.	Barreda´tar Asunzion Isabel.
Aldazabal´tar Teresita.	Ortiz de Pinedo´tar Begoña.
Gomez de Segura´tar Rosa Maria.	Kastro eta Fuentes´tar Maria Teresa.
Gonzalez eta Arrejula´tar Maria Pilar.	

Gazteiz'etik.-	Donosti'tik.-
Zuazua'tar Damaso (karmeldarra).	Lapeira'tar Maria Luisa.
Barghese (India'ko karmeldarra).	Lazkano'tar Pilar.
Ephraim (Afrika'ko karmeldarra).	Lasa'tar Maria Jesus.
Remijius (Indonesia'ko karmeldarra).	Lasa'tar Begoña.
Lawrenze (Indonesia'ko karmeldarra).	Plaza'tar Teresa.
Lopez del Korral'tar Mari Sol.	Elizalde'tar Maria Jesus.
Rukandio'tar Karmina.	Jauregi ta Askasibar'tar Koruko Maria.
Korres'tar Margarita.	
Fernandez'tar Maria Teresa.	Iruñatik.-
Angulo'tar Bizitazion (Ikerkunde).	Elizalde'tar Nati.
Uriarte'tar Luzia.	Azparren'tar Maria Errosario.
Perez de Arriluzea'tar Mari Karmen.	Arraiza'tar Marina.
Perez de Arriluzea'tar Mari Kruz.	Garzia'tar Josefina.
Rasines'tar Jose Luis.	Kañedo'tar Teresa.
Iñiguez de Eredia'tar Txelo.	Aniz'tar Emilio.
Antepara'tar Luis.	
Muñoa'tar Mari Jose.	
Landazabal'tar Itxaropena (Esperanza).	
Perez de Landazabal'tar Fermin.	
Martinez de la Fuente ta Bera'tar Jose Franzizko.	

55 eleiz-txagolari izan giñan guztiz.

Bidaiaren antolatzaile ta gidaria:

Zuazua'tar Damaso izan gendun bidai onen antolatzaile ta gidaria, eta ondo baiño obeto ikusi gendun bere maixutza, zeaztasunezko erromes-txango onen zentzunean ez ebalako ezer aaztu eta gitxiago ezer oker egin, gauza guztiak ondo ta aldi berean egin ziralako.

Bidai onen egun eta ikusitako erriak:

Bagilla'ren 18'an Gazteiz, Bilbao, Zornotzan ta Donostin erromes-txangoa osotzen gendun lagunak batuta, Burdeos'en bazkaldu ondoren Eleiz Nagusian San Simon Stok'en illobia ikusita, Tours'era joan giñan.

Bagilla'ren 19'an, Tours, Alençon, Semille, Sees eta Lisieux.

Bagilla'ren 20'ko egunean, Lisieux'ean egon giñan, karmeldar lekaidearen eleizan Meza santua entzun, Lisieux'eko ikusgarrizko basilika edo eleiz-nagusia, illerri, Los Buissonnets, San Pedro'ren eleiz nagusia eta Santa Teresita'ren aitak nun egiten eban arraintzan ikusteko.

Bagilla'ren 21'ean, Lisieux'etik urtenda, Bayeux'eko eleiz nagusian Leonia'ren illobia ikusi, erri orretan bazkaldu ta arratsaldean Honfleur'en Teresita'k ikusi eban Santutegia eta Deaubille-Troubille itsasondoko errietara joaten zan bere uda-tokiak ikusita, Lisieux'eko ostaletxera osterata joateko.

Bagillaren 22'an Bersalles'era joan giñan, berak daukazan lorategi ederrak ikusi ta bazkaldu ondoren Paris'era joanda, arratsaldean askatasun osoz uria ikusteko.

Bagilla'ren 23'an Montmartre'ko eleiza ta elizpeko illobiak ikusita, Garaipeneko Notre Dam eleiz

nagusia ikustera joan giñan Teresitaren oroipenak gogoratuz, eta bazkaldu ostean bertako gidari bategaz, Paris osoa ikusi gendun.

Eta orren ostean askatasunezko denborea euki gendun lez, Damaso Futuroskop ikustera joateko aleginduan, baiña ez zalako jende naikorik egon, bertan itzi genduzen ikuskizun eder orreik bete barik.

Bagilla´ren 24´an Txartres´era joan gintzazan bere eleiz nagusia ikusteko eta bazkaldu ondoren Poitiers´era joateko, bertan afaldu eta lo egiteko.

Eta Bagilla´ren 25´ean Poitiers´eko karmeldarren lekaidetxean mezea entzunda, osterat izuli giñan bakotza beren etxera.

Bidaiaren ordain-saria:

Ondo neurtutako 700 eurokoa izan zan, guk egin gendun bidea ta ibili gintzazan ostatu garbi ta pa-

txada edo itxura onetatik, ordain diru orregaz egiteko, gauzak ondo neurtuta egon bear diralako.

Janariekin be ondo ibili giñan naita batzuk, ollaskoaren kukurrukuak egiten asita egon, janari guztietako plater edo jatekoan ollaskoaren okelak izan ziralako ia izar bakarrak gatz-ozpiñ ugarirekin.

Ondorio lez.

Esan bear dot:

Lisieux´eko karmeldar lekaidearen eleizan, Basilika edo Eleiz Nagusiaren abad edo Apaiz-buru zanari aurkeztu euskunean espainiar lez, berak zeaztuz, zer izan giñen edo nortzuk giñela itandu ebenean eta euskaldunen erantzuna artu arte, espainiar izena ugari ibili zala gure artean, eta ararte entzun genduzan Meza Santu guztietan euskerarik ez bazan agertu, andik aurrera geiago izan zala euskerea, erromes bide au amaitu arte.

Eta bakoitzaren errietara eldu giñanean, danon arteko agurra benetan diñot, anai arteko agurra izan zala, erromes bidai oneri, arraultz-opil edo gozo-opil baten gaiñean ginda ipintea lez izan balitz bezala.

Oar txiki bat.

Zornotzako andrek, barriro uste dot alkar-bat egiten dabizela, karmeldarrak zelan zirikatu, datorren urtean Erroma´ra joan al-izateko.

Atutxa´tar Paul

Zornotzan 2.012´an Uztailla´ren 7´an

